

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
algtekst
RT I 2000, 57, 371

Töötü sotsiaalse kaitse seadus

Vastu võetud 14.06.2000

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 5. juuli 2000. a otsusega nr 861

§ 1. Seaduse reguleerimisala

Käesolev seadus reguleerib töötuna arvelolekut ja töötü riikliku abiraha, ühekordse toetuse ning õppetipendiumi maksmist tööhõiveameti kaudu.

§ 2. Õigus saada töötü riiklikku abiraha

Käesolevas seaduses ettenähtud juhtudel on õigus saada töötü riiklikku abiraha:

- 1) Eesti alalisel elanikul;
- 2) Eestis elaval välismaalasel, kellel on tähtajaline elamisloa kestusega kuni viis aastat, kuid mitte kauem kui 2001. aasta 12. juulini, kui välislepinguga ei ole sätestatud teisiti;
- 3) Eestis viibival pagulasel kuni elamisloa tähtaja lõppemiseni.

§ 3. Töötuna arvelevõtmine

(1) Töötü on täieliku või osalise töövõimega isik, kelle vanus on 16 aastat või üle selle kuni vanaduspensioni eani, kes on töötü, valmis kohe tööle asuma ning otsib tööd. Isik otsib tööd, kui ta pöördub tööhõiveametisse vähemalt kord 30 päeva jooksul sooviga kohe tööle asuda ning on valmis osalema tööturukoolituses.

(2) Töötü võtab arvele elukohajärgne tööhõiveamet.

(3) Isik võetakse tööhõiveametis töötuna arvele, kui ta pöördub tööhõiveametisse ja esitab vajalikud dokumendid Vabariigi Valitsuse kehtestatud korras.

(4) Isikut ei võeta töötuna arvele, kui ta:

- 1) töötü töö- või teenistuslepingu või tsiviilõigusliku lepingu alusel;
- 2) tegutseb ettevõtjana;
- 3) õpib õppeasutuses päevases või statsionaarses õppevormis;
- 4) teenib kaitseväes või asendusteenistuses;
- 5) on rase ja kellel arsti määratud sünnitustähtajani on jäänud vähem kui 70 kalendripäeva.

§ 4. Töötuna arveloleku lõpetamine

Töötuna arvelolek lõpetatakse, kui isik:

- 1) katkestab töötü rohkem kui 30 päevaks;
- 2) jõuab vanaduspensioniiikka või talle on määratud ennetähtaegne vanaduspension;
- 3) teist korda keeldub pakutud sobivast tööst või tööturukoolitusest;
- 4) katkestab tööturukoolituse tööhõiveameti nõusolekuta;
- 5) saab tööturutoetust või
- 6) käesoleva seaduse § 3 lõike 4 punktides 1–4 loetletud juhtudel.

§ 5. Töötü õppetipendium

(1) Töötü õppetipendiumi makstakse isikule, kes tööhõiveameti kaudu osaleb vähemalt 80 tundi kestval tööturukoolitusel.

(2) Õppetipendiumi arvutatakse töötüle iga õppetööl oldud õppepäeva eest koolitaja esitatud andmete alusel.

(3) Õppetipendiumi määra ja maksmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus. Õppetipendiumi määr ei või olla väiksem kui töötü riikliku abiraha pooleteisekordne määr.

(4) Õppetipendiumi määrab, arvutab ja maksab töötü elukohajärgne tööhõiveamet. Õppetipendiumi makstakse töötü elukohajärgse tööhõiveameti kaudu töötü soovil tema pangakontole või posti teel.

§ 6. Töötü riikliku abiraha määr ja abiraha maksmise aeg

(1) Töötü riikliku abiraha määrab, arvutab ja maksab töötü elukohajärgne tööhõiveamet. Abiraha makstakse töötü elukohajärgse tööhõiveameti kaudu töötü soovil tema pangakontole või posti teel.

(2) Töötü riikliku abiraha määra kehtestab Vabariigi Valitsus.

(3) Abiraha makstakse töötuna arveloleku ajal üldjuhul kuni 270 päeva. Abiraha hakatakse maksma selle määramisest alates seitsme päeva pärast.

§ 7. Töötü riikliku abiraha saamise tingimused

(1) Õigus saada töötü riiklikku abiraha on isikul, kes töötuna arvelevõtmisele eelnenud 12 kuu jooksul on olnud hõivatud tööga või tööga võrdsustatud tegevusega vähemalt 180 päeva, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 loetletud juhud.

(2) Töö ja tööga võrdsustatud tegevus on:

- 1) töötamine töö- või teenistuslepingu või tsiviilõigusliku lepingu alusel Eestis või lähetatud töötajana välismaal;
- 2) töötamine riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuses avaliku teenistuse seaduse (RT I 1995, 16, 228; 1999, 7, 112; 10, 155; 16, 271 ja 276; 2000, 25, 144 ja 145; 28, 167) või avalikku teenistust reguleerivate seaduste alusel;
- 3) tegutsemine ettevõtjana Eestis;
- 4) õppimine õppeasutuses päevases või statsionaarses õppevormis;
- 5) teenimine kaitseväes või asendusteenistuses.

(3) Varasemat tööga või tööga võrdsustatud tegevusega hõivatust ei nõuta isikult, kes töötuna arvelevõtmisele eelnenud 12 kuu jooksul vähemalt 180 päeva:

- 1) on ühe vanemana või eestkostjana kasvanud kuni 18-aastast keskmise, raske või sügava puudega last, alla 8-aastast last või 8-aastast last kuni esimese klassi lõpetamiseni;
- 2) on olnud haiglaravil;
- 3) on hooldanud haiget, püsivalt töövõimetut isikut või vanurit sotsiaalhoolekande seaduse (RT I 1995, 21, 323; 1996, 49, 953; 1997, 35, 538; 77, 1309; 2000, 33, 198) § 15 lõike 2 alusel kirjalikult sõlmitud perekonnas hooldamise lepingu alusel;
- 4) ei ole töötanud invaliidsuse või püsivalt töövõimetuks tunnistamise tõttu;
- 5) on olnud vahi all või kandnud karistust vanglas.

§ 8. Töötü riikliku abiraha määramine ja maksmine

(1) Õigus saada töötü riiklikku abiraha on töötuna arvel oleval isikul, kes tööhõiveameti määratud ajal pöördub sinna vähemalt kord 30 päeva jooksul ja kellel puudub sissetulek töötü riikliku abiraha ulatuses, välja arvatud käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud töötül. Sissetuleku hulka ei arvata riiklikke toetusi ega töötuskindlustuse hüvitisi.

(2) Abiraha ei maksta selle saamise õiguse tekkest alates 60 päeva jooksul isikule, kes:

- 1) õppis enne töötuna arvele võtmist õppeasutuses päevases või statsionaarses õppevormis;
- 2) lõpetas töötamise või teenistuse tööandja algatusel viimases töökohas töökohustuste rikkumise, usalduse kaotamise või vääritud teo tõttu.

(3) Töötü riiklikku abiraha ei maksta töötule, kes saab riiklikku pensioni või stipendiumi või on riiklikul ülalpidamisel või kellel on vähemalt töötü abiraha suurune sissetulek.

(4) Töötü riikliku abiraha maksmise korra kehtestab sotsiaalminister.

§ 9. Töötü riikliku abiraha maksmise peatamine

Töötü riikliku abiraha maksmine peatatakse:

- 1) kui isik esmakordselt keeldub talle pakutud sobivast tööst – 10 tööpäevaks;
- 2) kui isik esmakordselt keeldub tööturukoolitusest, välja arvatud käesoleva seaduse § 10 lõikes 1 loetletud põhjustel – 10 tööpäevaks;
- 3) töötü haigestumise korral – arsti väljastatud dokumentide alusel haiguse ajaks, kusjuures töötuna arveloleku aeg pikeneb haiguse aja võrra. Töötü, kellel puudub sissetulek, võib haiguse aja eest taotleda käesoleva seaduse §-s 12 ettenähtud ühekordset toetust. Sel juhul tema töötuna arveloleku aeg ei pikene;
- 4) määratud ajal tööhõiveametisse mõjuva põhjuseta ilmumata jätmise korral – viimasest pöördumisest kuni uue pöördumiseni.

§ 10. Töötü riikliku abiraha saamise õiguse säilimine

(1) Töötül säilib õigus saada töötü riiklikku abiraha, kui ta on keeldunud tööturukoolitusest järgmistel põhjustel:

- 1) vanaduspensionieani on jäänud vähem kui viis aastat;

- 2) õpitava eriala või ameti sobi töötule tema tervises seisundi tõttu.
- (2) Töötul säilib õigus saada töötule riiklikku abiraha, kui ta on keeldunud hädaabitööst.
- (3) Töötul säilib õigus saada töötule riiklikku abiraha hädaabitööl või tööturukoolitusel osalemise ajal.
- (4) Töötul on õigus saada riiklikku abiraha pärast abiraha saamise 270-päevast ajavahemikku või käesoleva seaduse § 8 lõikes 2 nimetatud 210-päevast ajavahemikku:
- 1) pensioniikka jõudmiseni, kui tal on vanaduspensionieani jäänud vähem kui 180 kalendripäeva;
 - 2) sünnituseni, kui tal on arsti määratud sünnitustähtajani jäänud vähem kui 70 kalendripäeva;
 - 3) 90 päeva, eestkostjal või ühel vanematest, kes kasvatab vähemalt kolme või enam alla 18-aastast last;
 - 4) kui ta ei ole 270 päeva jooksul leidnud sobivat tööd temast olenematu põhjusel. Sel juhul võib tööhõiveamet tema töötule abiraha saamise õigust pikendada sotsiaalministri kehtestatud korras ja tingimustel kuni 90 päeva.

§ 11. Töötule riikliku abiraha maksmise lõpetamine

Töötule riikliku abiraha maksmine lõpetatakse, kui:

- 1) töötul tekib vähemalt töötule riikliku abiraha suurune sissetulek, mille hulka ei arvata riiklikke toetusi ega töötuskindlustushüvitisi;
- 2) töötule abiraha on makstud käesoleva seaduse § 6 lõikes 3 ettenähtud aja eest;
- 3) töötuna arvelolek lõpetatakse käesoleva seaduse §-s 4 loetletud juhtudel.

§ 12. Ühekordne toetus

Tööhõiveamet võib maksta töötule ühekordset toetust Vabariigi Valitsuse kehtestatud tingimustel ja korras.

§ 13. Tööhõiveametite ja töötule sotsiaalse kaitse kulude rahastamine

Tööturuameti ja tööhõiveametite ülalpidamise ning töötule abirahaks, õppetipendiumiks ja ühekordseks toetuseks ettenähtud kulud kaetakse riigieelarvest.

§ 14. Vaidluste lahendamine

- (1) Käesoleva seaduse kohaldamisel tekkinud vaidlused lahendab kohus.
- (2) Pooltel on õigus pöörduda kohtusse nelja kuu jooksul, alates päevast, millal nad on saanud teada või oleksid pidanud teada saada oma õiguste rikkumisest.

§ 15. Ebaõigete andmete esitamisega töötuna arvelevõtmist, töötule riiklikku abiraha, õppetipendiumi või ühekordset toetust taotlenud isik

- (1) Töötuna arvelevõtmist, töötule riiklikku abiraha, õppetipendiumi või ühekordset toetust ebaõigete andmete esitamise teel taotlenud isik kustutatakse töötute nimekirjast ning ta kaotab kaheks aastaks õiguse olla tööhõiveametis töötuna arvel.
- (2) Ebaõigete andmete esitamisega saadu tuleb hüvitada või see nõutakse tagasi kohtu korras.

§ 16. Töötule sotsiaalse kaitse seaduse kehtetuks tunnistamine

Tunnistada kehtetuks töötule sotsiaalse kaitse seadus (RT I 1994, 81, 1381; 1995, 89, 1572; 1996, 42, 810; 49, 953; 1997, 77, 1309; 1999, 10, 150; 58, 609; 82, 749; 2000, 35, 218).

§ 17. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2000. aasta 1. oktoobril

Riigikogu esimees Toomas SAVI